EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 15

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele

Digikümnendi olukorda käsitlev 2025. aasta aruanne: jätkuv töö, et suurendada ELi suveräänsust ja kujundada ELi digitulevikku

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

RIIGIPÕHISED LÜHIARUANDED 2025

Iirimaa

Kokkuvõte

Iirimaa on teinud suuri edusamme digitaristu arendamisel ja peaks 2024. aastal toimunud nähtava edenemise põhjal veelgi parandama juurdepääsu elektroonilistele terviselugudele. Riik tegutseb küberturvalisuse liidrina, eelkõige rakendades jõuliselt 5G-võrkude küberturvalisuse tagamiseks ette nähtud meetmepaketti ja tehes investeeringuid avaliku pilve kontrolli.

Iirimaa on digikümnendi eesmärkide saavutamisel väga edasipüüdlik: ta on seadnud 11 riiklikku eesmärki, millest 91 % on ELi 2030. aasta eesmärkidega väga hästi kooskõlas. Riik järgib oma trajektoore suhteliselt hästi, liikudes neist 50 % puhul eesmärkide saavutamise graafikus (2024. aasta trajektooride alusel, mis on kindlaks määratud kaheksast analüüsitud põhilisest tulemusnäitajast kuue puhul). 11 soovitusest, mille komisjon 2024. aastal andis, on Iirimaa ellu viinud 64 %, kas siis oluliste poliitikamuudatuste abil (9 %) või teatavate muudatustega (55 %), milleks võeti uusi meetmeid.

Valguskaablivõrgu ja väga suure läbilaskevõimega võrgu katvus kasvas 2024. aastal jätkuvalt jõudsalt, sealhulgas maapiirkondades, ning 5G katvus ulatus 89,9 %ni (lähenedes 90 %-le). VKEde digipöörde tulemused on endiselt veidi üle ELi keskmise, samas kui tipptehnoloogia, näiteks tehisintellekti kasutuselevõtt vastab üldjoontes ELi keskmisele. Iirimaa katsetas Euroopa digiidentiteedikukrut ja tegi ettevalmistusi eIDASe teate esitamiseks. Riik laiendas ka algatusi avaliku sektori digitaristu keskkonnajalajälje vähendamiseks, luues muu hulgas uue avalike teenuste andmekeskuse ja edendades keskkonnahoidlikke riigihankeid. Küberkerksuse alaseid meetmeid laiendati VKEdele ning olulisematele sektoritele, võttes sihipäraseid meetmeid tervishoiusüsteemis.

Digikümnendi põhiline tulemusnäitaja (1)	Iirimaa				EL		Digikümnendi eesmärk 2030. aastaks	
	DESI 2024 (2023. a)	DESI 2025 (2024. a)	Aastane kasvumäär	2024. aasta riiklik trajektoor (3)	DESI 2025	Aastane kasvumäär	Iirimaa	EL
Väga suure läbilaskevõimega püsivõrgu katvus	78,5 %	87,2 %	11,0 %	93,5 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Valduseni ulatuva valguskaabelühenduse (FTTP) kättesaadavus	61,6 %	73,5 %	19,3 %	–	69,2 %	8,4 %	–	–
Üldine 5G katvus	85,3 %	89,9 %	5,4 %	87,1 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Servasõlmed (hinnanguline)	20	39	95,0 %	18	2 257	90,5 %	–	10 000
Vähemalt algtasemel digimahukusega VKEd (2)	–	73,4 %	-0,5 %	–	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Pilvandmetöötlus	53,1 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt	8,0 %	14,9 %	86,0 %	18,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Andmeanalüüs	37,1 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt või pilvandmetöötlus või andmeanalüüs	64,1 %	–	–	–	–	–	–	75 %
Ükssarvikud	12	13	8,3 %	–	286	4,4 %	–	500
Vähemalt elementaarsed digioskused	72,9 %	–	–	–	–	–	80,0 %	80 %
IKT-spetsialistid	6,2 %	6,3 %	1,6 %	7,5 %	5,0 %	4,2 %	9,6 %	~10 %
eID süsteemist teavitamine		Ei						
Digitaalsed avalikud teenused kodanikele	81,2	87,1	7,2 %	82,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitaalsed avalikud teenused ettevõtetele	100,0	100,0	0,0 %	100,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Juurdepääs elektroonilistele terviselugudele	11,4	24,5	115,8 %	–	82,7	4,5 %	80,0	100

(1) Näitajate ja muude parameetrite kirjeldus on esitatud metoodikadokumendis.
(2) 2025. aasta DESI kajastab digimahukuse indeksi 4. versiooni, mis on võrreldav 2023. aasta DESI (2022. aasta kohta) digimahukuse indeksi väärtusega aastase kasvumäära arvutamiseks. See ei ole võrreldav indeksi 3. versioonil põhineva riikliku trajektooriga.
(3) Riiklik trajektoori väärtus, kui see on riiklikus tegevuskavas esitatud ja kui näitajat mõõdeti 2025. aasta DESIs (2024. aasta)..

Vastavalt digikümnendit käsitlevale Eurobaromeetri 2025. aasta eriuuringule on 77 % Iirimaa elanikest arvamusel, et avaliku ja erasektori igapäevateenuste digitaliseerimine muudab nende elu lihtsamaks. Mis puudutab avaliku sektori asutuste tegevust, siis 92 % peab oluliseks võitlust internetis levivate valeuudiste ja desinformatsiooni probleemiga ja selle leevendamist. Seoses konkurentsivõimega peab 93 % oluliseks tagada Euroopa ettevõtete võimalus kasvada, tugevdada oma juhtpositsiooni ja suurendada konkurentsivõimet kogu maailmas.

ELi konkurentsivõime, suveräänsuse ja vastupanuvõime suurendamine tehnoloogilise juhtpositsiooni abil

Iirimaa tugev digimajandus, mida toetavad dünaamiline IKT-sektor ja elujõuline idufirmade ökosüsteem, saab kasu suurtest välismaistest otseinvesteeringutest ja ennetavast innovatsioonipoliitikast. Püsiühenduse taristu näitajad (väga suure läbilaskevõimega võrgud ja valguskaabelühendus valduseni) on ELi keskmisest kõrgemad ning Iirimaa tugevdab oma rolli strateegilise digiväravana. 5G kasutuselevõtt jätkub stabiilselt, kuigi 3,6 GHz sagedusalas on kasutuselevõtt endiselt piiratud ja 26 GHz sagedusala järele puudub nõudlus. Iirimaa säilitas VKEde digipöörde kõrge taseme, ent kasv on alates 2022. aastast pidurdunud. Sellegipoolest on tipptehnoloogia, näiteks pilvandmetöötluse, tehisintellekti ja andmeanalüüsi kasutuselevõtt endiselt jõuline. Riiklikud strateegiad pooljuhtide, servtöötluse ja kvanttehnoloogia valdkonnas edendavad riigi tehnoloogilist juhtpositsiooni. Lisaks tugevdatakse küberkerksust, tehes ettevõtetele ja elutähtsale taristule suunatud sihipäraseid algatusi.

ELi inimeste ja ühiskonna kaitsmine ja võimestamine

Iirimaa tulemused digioskuste ja soolise kaasatuse valdkonnas on jätkuvalt väga head, kusjuures erinevus maa- ja linnapiirkondade vahel on üks väiksemaid ELis. Samal ajal püsivad märkimisväärsed erinevused haridustasemete vahel. IKT-töötajate arv kasvab endiselt tagasihoidlikult ning tööandjate korraldatud koolituste vähenemine võib kahjustada pikaajalist valmisolekut. Digitaalsed avalikud teenused, eriti ettevõtetele osutatavad teenused on riigis väga heal tasemel, kuid tõhususe ja kättesaadavuse parandamiseks on vaja täiendavat tagasüsteemide integreerimist. Iirimaa edendas 2024. aastal e-identimise kasutuselevõttu ja e-tervise strateegiat; samas on juurdepääs elektroonilistele terviselugudele endiselt piiratud ja tervishoiuteenuste osutajate kaasamine alles algusjärgus. Kiirenesid edusammud veebiturvalisuse, meedia reguleerimise ja valimiste usaldusväärsuse valdkonnas, tugevdades Iirimaa otsustavust luua inimkeskne ja usaldusväärne digikeskkond. Riikliku reguleeriva asutuse pakutavad täiendavad vahendid, sealhulgas lairibaühenduse kättesaadavuse kontrollivahendid, telekommunikatsiooniteenuste võrdlusplatvormid ja pettustevastased meetmed, toetavad veelgi digitaalset võimestamist ja tarbijakaitset.

Digipöörde potentsiaali kasutamine aruka keskkonnahoidlikkuse tagamiseks

Iirimaa tugevdab digitaalse innovatsiooni ja kestlikkuse vahelist seost, rakendades riiklikke strateegiaid, mis toetavad energiatõhusat taristut, keskkonnahoidlikke hankeid ning digitehnoloogia kestlikku kasutuselevõttu VKEdes. Selliste projektidega nagu „Build Digital“ ja digipöörde fond edendatakse oluliste sektorite süsinikuheite vähendamist ning uute poliitikameetmetega toetatakse keskkonnakriteeriumide rakendamist IKT- ja ehitussektoris. Samas on endiselt probleemiks sellise ühtse süsteemi puudumine, mis võimaldaks digilahenduste abil jälgida heitkoguste vähendamist. Prioriteediks on seatud ka roheoskuste arendamine, et tagada töötajate valmisolek rohe- ja digipöördeks.

Riiklik digikümnendi strateegiline tegevuskava

Iirimaa esitas 2024. aasta novembris kohandatud digikümnendi strateegilise tegevuskava. Selles on meetmete koguarvu suurendatud 81 meetmeni (sh 22 uut algatust), mille kogueelarve on 9,2 miljardit eurot, sealhulgas 4,8 miljardit eurot riigieelarvest (vastab 0,90 %-le SKPst). Säilitades oma algse ülesehituse ja rahastamisprioriteedid, kinnitab tegevuskava Iirimaa jõulist keskendumist VKEde digipöördele, avalike teenuste digitaliseerimisele, digioskustele ja küberturvalisusele. Kuigi uusi riiklikke eesmärke ei seatud, kinnitas Iirimaa oma kohustust saavutada 2028. aastaks gigabitiühendusega kaetus ning jätkata investeeringuid e-kaasatusse ja digitaalsesse ühenduvusse. Riikliku strateegia „Digitaalse potentsiaali ärakasutamine” alusel peetakse tegevuskavas endiselt esmatähtsaks digitaristut, digioskusi, küberturvalisust ning innovatsiooni ja laienemise toetamist. Kõik eesmärgid on kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega, välja arvatud juurdepääs elektroonilistele terviselugudele (80 % võrreldes ELi 100 % eesmärgiga). Iirimaa on teinud jõupingutusi, et järgida 2024. aasta tegevuskava soovitusi, võttes uusi poliitikameetmeid ja ajakohastades olemasolevaid.

Digivaldkonna rahastamine ja projektid

Iirimaa taaste- ja vastupidavuskava alusel on digivaldkonnale eraldatud 312 miljonit eurot (34 % kogueelarvest)[1]. Lisaks on ühtekuuluvuspoliitika raames eraldatud 54 miljonit eurot – mis moodustab 5 % riigi kogurahastusest ühtekuuluvuspoliitika alusel – Iirimaa digipöörde toetamiseks[2].

Iirimaa on keeletehnoloogia liidu jaoks loodud Euroopa digitaristu konsortsiumi ja Euroopa digitaristu konsortsiumi CitiVERSE liige. Iirimaa osaleb otseselt mikroelektroonika ja kommunikatsioonitehnoloogia üleeuroopalist huvi pakkuvas tähtsas projektis (IPCEI-ME/CT). Samuti osaleb ta Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõttes EuroHPC ja Kiipide Ühisettevõttes.

Iirimaa on andnud panuse digikümnendi heade tavade edendamise algatusse,[3] jagades nelja tava, sealhulgas kolme tava digioskuste teemavaldkonnas (SuCcES, INGENIC ja TU Dublini mentorlusmudel

[1] Digieesmärkide saavutamiseks ette nähtud rahaliste eraldiste osakaal on arvutatud taaste- ja vastupidavusrahastu loomise määruse VII lisa alusel. Andmeid ajakohastati viimati 16. mail 2025.

[2] See summa sisaldab kõiki investeeringuid, mis on konkreetselt ette nähtud digipöörde toetamiseks ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodil 2021–2027 või millega panustatakse sellesse märkimisväärselt. Rahalised vahendid pärinevad Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist ja Õiglase Ülemineku Fondist.

[3] Heade tavade edendamise algatus on platvorm, mis võimaldab liikmesriikidel tutvustada edukaid meetmeid ja jagada probleeme, mis neid on digikümnendi sihtide ja eesmärkide poole püüdlemisel tekkinud. Head tavad tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks portaali andmehoidla kaudu ja neid tutvustatakse korrapäraselt korraldatavatel seminaridel, mis keskenduvad praegu kolmele teemavaldkonnale: digioskused, keskkonnasäästlik IT ja digitehnoloogia kasutuselevõtt.

IKT valdkonnas tegutsevatele naistele) ja üht tava rohepöörde teemavaldkonnas (Build Digital). Need algatused kajastavad Iirimaa strateegilist keskendumist oskustele, innovatsioonile ja kestlikule taristule.

Digiõigused ja -põhimõtted

Toetava uuringu kohaselt on Iirimaa tegevus **digiõigusi ja -põhimõtteid käsitleva Euroopa deklaratsiooni** järgimisel üsna aktiivne: kokku on käivitatud 89 algatust ja 2024. aastal käivitati neli uut algatust. Iirimaa tegutseb kõige aktiivsemalt digiõppe ja -koolituse ning digioskuste valdkonnas. Õiglase digikeskkonna ja kestlikkusega seotud tegevus on piiratum. Meetmetel, mille eesmärk on seada inimesed digipöörde keskmesse, näib kohapeal olevat kõige enam mõju, erinevalt meetmetest, mis puudutavad valikuvabadust.

Soovitused

- **e-tervis.** Tuleks suurendada tervishoiuteenuste osutajate kaasamist ja võimaldada kõigile, sealhulgas seaduslikele eestkostjatele ja volitatud isikutele, täielik juurdepääs elektroonilistele terviselugudele, tuginedes riikliku e-tervise strateegia rakendamisele.
- **Tehisintellekt.** Jätkata tuleks rakendusliku tehisintellekti innovatsiooni ja oskuste arendamise toetamist, et tugevdada Iirimaa juhtpositsiooni vastutustundliku, inimkeskse tehisintellekti valdkonnas ja kiirendada selle kasutuselevõttu VKEdes.
- **Küberturvalisus.** Tuleks tugevdada jõupingutusi et tegeleda muutuvate ohtudega, eelkõige VKEdes ja avalike teenuste puhul.
- **IKT-spetsialistid ja kõrgemal tasemel digioskused.** Tuleks suurendada digikoolituse ja ümberõppevõimaluste kättesaadavust ning tööturu vajadustele vastavust. Tuleks tegeleda soolise osaluse puhul digisektoris valitseva paigalseisuga, rakendades spetsiaalseid riiklikke meetmeid.
- **Tipptehnoloogia kasutuselevõtt.** Toetada tuleks tipptasemel digitehnoloogia (eelkõige tehisintellekti ja pilvandmetöötluse) kasutuselevõttu ettevõtetes, luues piirkondlikke ökosüsteeme ja algatades tööstusliku kasutamise katseprojekte. Soodustada tuleks suveräänsete Euroopa lahenduste kasutamist.
- **VKEd.** Edendada tuleks VKEde digipööret, seades muu hulgas prioriteediks vähem digitaliseeritud VKEde toetamise, sõltumata nende suurusest. Tagada tuleks olemasolevate kavade jätkamine pärast seda, kui nende praegune rahastamine taaste- ja vastupidavusrahastust lõppeb.
- **5G.** Tuleks soodustada 5G kesksagedusala eraldamist ning edendada eraldiseisvate 5G-võrkude ja tööstuslike kasutusmallide kasutuselevõttu, sealhulgas maapiirkondades ja väiksema katvusega piirkondades.
- **eID.** Komisjonile tuleks teatada eIDASe määruse kohasest eID süsteemist.